

PODATKI O PREDLAGATELJU:
Klub jamarjev Kostanjevica na Krki

PREDLAGAN KANDIDAT:

IME IN PRIIMEK (ali naziv podjetja, društva oz. zavoda): Matjaž Čuk

ROJSTNI PODATKI (samo za fizične osebe): 24. 1. 1985

NASLOV STALNEGA BIVALIŠČA (ali sedež podjetja, društva, zavoda ...):
Grajska cesta 25, Kostanjevica na Krki

IZOBRAZBA (za fizične osebe): ekonomski tehnik

ZAPOSILITEV (za fizične osebe): ___/_____

KANDIDAT JE PREDLAGAN ZA (obkrožite):

- a) MESTNI PRSTAN Z NAZIVOM OBČAN LETA
- b) KOSTANJEVIŠKI ZLATNIK
- c) **KOSTANJEVIŠKI SREBRNIK**
- d) ZLATO PLAKETO
- e) SREBRNO PLAKETO

UTEMELJITEV PREDLOGA (do 800 znakov s presledki):

Matjaž Čuk je član Kluba jamarjev Kostanjevica na Krki od leta 2000. V tem času pomembno prispeva k razvoju in delovanju kluba. Še posebej je aktiven na raziskovalnem področju. Matjaž se je udeležil prve slovenske jamarske odprave v Novo Zelandijo leta 2009. Kot mentor je aktiven pri izobraževanju mladih jamarjev. Matjaž je že več let najaktivnejši raziskovalec našega kluba. Številne nove jame, ki so bile odkrite po njegovi zaslugi, so obogatile kataster jam. Najpomembnejši pa je njegov prispevek pri odkritju in raziskavah **jame »Himalaje«** v Kočariji, ki smo jo iskali več kot 50 let ter **brezna »Gorjanc«**, ki je s trenutno globino -304 metre najgloblje brezna v Gorjancih. To brezna obeta celo vstop v sistem Kostanjeviške jame. Upravni odbor Kluba jamarjev predlaga, da se mu podeli Kostanjeviški srebrnik.

V Kostanjevici na Krki, 25.5.2023

Podpis predlagatelja:

Priloga 1

DRUGI PODATKI IN DOKUMENTI, KI SE VAM ZDIJO POMEMBNI ZA UTEMELJITEV PREDLOGA ZA PREDLOŽENO KANDIDATURO (fotokopije, opisi)

Nekaj odmevnih prispevkov v medijih o njegovem raziskovanju.

Himalaja – Tomaž Sintič in Matjaž Čuk

Neurje odprlo jamo, ki so jo iskali pol stoletja

Septembrski nalivi so kostanjeviškimi jamarjem odkrili vhod v jamo nad izvirov Obrha, ki so jo iskali že več kot pol stoletja. Gre za največje odkritje v zgodovini jamarškega kluba, ki prav letos praznuje 50 let delovanja.

✦ Dragana Stanković

KOSTANJEVIKA NA KRKI. Po septembrskem neurju z močnim nalivom je ob robu gozda nad Kostanjevico na Krki zazijal tri metre globok udor, kamor so odtekale velike količine meteorne vode. Naključje je hotelo, da je nanj naletel bližnji sosed, kostanjeviški jamar **Tomaž Sintič**, ki z desetletnimi jamarškimi izkušnjami ve, da je tudi kraški svet Gorjanecv prepreden z jamami. Takoj je obvestil kolege v klubu in konec septembra so se spustili v podzemlje.

Vhod, obokan s kamni, skoraj kot bi ga naredila človeška roka, se je nadaljeval v 60 metrov globoko vertikalo, široko komaj za enega človeka. Ko so prišli do dna, pa se je pred njimi odprla več sto metrov dolga jama. Gre za jamo v zaledju izvira potoka Obrh, ki so jo kostanjeviški ljubitelji podzemlja iskali že vse od ustanovitve kluba leta 1969 in tudi že prej. »To je največje odkritje v zgodovini kluba. Boljšega darila si ob naši 50-letnici res ne bi mogli želeli,« pravi dolgoletni jamar,

jamarški vodnik in tajnik kluba jamarjev Kostanjevica na Krki **Brane Čuk**. Jama so poimenovali Himalaja. Tak je tudi Sintičev vzdevek med jamarji.

Vedeli so, da jama nekje je

»Na našem območju pod Gorjanci imamo dva večja kraška vodotoka, Studeno in Obrh. Dejstvo je, da je za vsakim kraškim izvirov jama. Danes precej turistično Kostanjeviško jamo ob izvirov Studene so jamarški kolegi našli že v 30. letih prejšnjega stoletja, za jamo v zaledju Obrha pa smo vedeli, da mora biti tu nekje, a je nismo

našli,« pripoveduje Čuk. Domačini so jim pripovedovali, da je bila pred več kot pol stoletja tik ob izvirov Obrha velika luknja in nekateri so sli celo vanjo, a jo je ob nekem manjšem potresu očitno zasulo.

Jama je na koncu 'zabita' z muljem, zemlino, toda prav gotovo se od tam še nadaljuje, pravi Čuk, ki se že veseli spusta v Himalajo. »Veliko je tudi stranskih rovov, navpičnih kaminov, na nekaj mestih so razpoke, iz katerih se sliši močan vodni tok, torej gre gotovo za potok, katerega izvir je le nekaj metrov nižje. Gre pa Himalaja v

povsem drugo smer kot Kostanjeviška jama, kar pomeni, da je neodvisen jamarški sistem.«

Podobno kot Himalajo je leta 1937 ob veliki povodnji narava odkrila tudi glavni vhod v Kostanjeviško jamo, ki velja za najbolj vzhodno kraško jamo v Sloveniji. Vse od tedaj jo raziskujejo kostanjeviški jamarji v sodelovanju z novomeškimi in drugimi jamarji. Tristometrski del jame je bil za turistične ogled urejen in odprt leta 1971, trenutno pa je raziskanih že več kot dva tisoč metrov jame. »Včasih ljudje vprašajo, ali je jama do konca raziskana. Toda jame nikoli niso raziskane do konca. Takšna je naša polovica Slovenije. Polna lukenj,« doda Čuk. Prav gotovo je Kostanjeviška jama nekajkrat daljša, kot je trenutno znano, kajti voda, ki se pretaka po njej, izginja na hrvaški strani, torej gre po Čukovih domnevah za okoli deset kilometrov podzemnih tokov.

Jamarški krožek v šoli

Kostanjeviškimi jamarjem sicer vzamejo precej časa skrb za Kostanjeviško jamo, njeno vzdrževanje, urejanje okolice, vodenje po sami ami, a po drugi strani jim jama, ki jo obišče okoli 6000 do 7000 ljudi na leto, prinaša nujno potrebna finančna sredstva za nabavo opreme, tu in tam si lahko privoščijo tudi kakšno raziskovalno odpravo.

Lani so v klubske vrste pridobili nekaj mladih jamarjev, letos so v osnovni šoli načrtno razpisali krožek za tretjo triado, tako si čez nekaj let

Brane Čuk
Klub jamarjev Kostanjevica na Krki

V jami je najti vse mogoče reči, od čevljev do delov štedilnika, kup plastike, steklenic, vrečk. Ljudje še vedno ne razumejo, da vse, kar odvržejo v naravo, voda izpere in to dobijo nazaj skozi pipo.

v klubu spet obetajo podmladek. Klub trenutno šteje 55 članov, a mnogi med njimi niti ne hodijo v podzemlje, spremljajo pa delo aktivnih jamarjev in pomagajo pri delovnih akcijah na »površju«.

Vsaj dve akciji pa bodo morali kostanjeviški jamarji narediti v Himalaji zaradi čiščenja, dodaja Čuk. »V preteklosti je bila tam udovina, kamor so ljudje dolga leta metali vse mogoče odpadke, in z vsakim novim udorom so ti odpadki šli vse globlje. Tako so v jami vse mogoče reči, od čevljev do delov štedilnika, kup plastike, steklenic, vrečk. Ljudje še vedno ne razumejo, da vse, kar odvržejo v naravo, voda izpere in to dobijo nazaj skozi pipo.« x

Prva sta se v jamo, ki so jo poimenovali Himalaja, spustila kostanjeviška jamarja Matjaž in Gregor Čuk. © Klub jamarjev Kostanjevica na Krki

KILOMETRI V ZGODOVINO

Rovi in legende Himalaje

Jamarjen Kluba jamarjev Kostanjevica na Krki je uspel velik podvig. V začetku izvira potoka Obrh v kostanjevski okolici so namreč nedavno odkrili veliko jamo. »Jamo smo iskali več kot petdeset let,« pravi tajnik kluba Brane Čuk.

V jamo, ki so jo že poimenovali Himalaja, sta prva vstopila brata Matjaž in Gregor Čuk. Takoj ob prvem obisku sta ocenila, da je dolga skoraj 200 m. V naslednji akciji sta izmerila dolžino več kot 500 metrov, s tem da se jama še nadaljuje. Jamarjski namirni duh zdeli ne mrtuje. Posebno je živahen potem, ko se je zgodilo nekaj nenavadnega, in spust v osveže gorjanskega pobočja po omenjeni skrivnostni poti je nekaj nenavadnega. In ta namirni duh kostanjevške iskavice novih svetov onkraj sončne strani pošilja v Himalajo še naprej. Doslej so se temu klov odvalili vsaj še enkrat po tistem, ko so namreč omenjenih petsto metrov izplačalo se je. Pri posvojenem obisku jame so namreč izmerili dodatnih petsto metrov dolžine. Tisoč metrov Himalaje skupno doslej je že potrjena številna. S to jamo so med prvimi stoletni v Sloveniji pravnio »kostanjevški klub».

Jama se razprostira pod navpičnim vzhodnim brezenom, ki je globoko šestdeset metrov. Iz brezna se vzhodno podzemni svet nadaljuje vodoravno z več vpadnimi rovi, nad temi so tudi norečni rovi. Kdaj vse je v tem skrivnostnem prepletu praznih prostorov in kamnitih skladov? Kje imajo rovi začetek in konec? Kostanjevški jamarji so poč vsopili v tla nekeje v sredini nad podzemnim spletom.

ZNAMENJA

»Ob zadnjem obisku so našli fontje videli, da je v jami močan prepih,« pravi Brane Čuk. Ta podzemni prepih, ki ga označuje tajnik kluba, je dodaten znak za vzmetenje, jama, saj prepih vsekakor pomeni, da se jamaški labirint nadaljuje nekam proti površju, s katerega prihaja v podzemlje zračni tok. Kam in od kod, je vprašanje. V okviru odgovora si bodo mogoče vsaj malo lahko pomagali »netopirji«. To ženice so namreč jamarji

opazili, s tem da njihovih žvečic (ta) niso odšli. Kjer so ti dema netopirji, se mogoče skriva pomemben del odgorca o tem, kam vse vodijo glavna in stranske poti ter šteje ulice kostanjevške Himalaje.

Skrivnost Himalaje je tudi voda. Omenjena Matjaž in Gregor Čuk ter Zan Štokar, ki so se doslej spustili skozi brezna, so v jami slišali močan vodni tok. Čeprav odnava v rovi, do zvepa se niso uspeli priti. Ker je vstopno brezno v začetku izvira potoka Obrh, jamarji menijo, da so bili pod zemljo zelo blizu vodi, ki na površje prihaja kot potok Obrh. »V sotranjost svirja potoka Obrh se ne da priti,« pravi Brane Čuk, ki pa je slišal, da naj bi bil navir včasih drugace. Za njim naj bi bila manjša votlina, v katero so lahko prišli otroci.

Himalaja je živa. Vstopno brezno prav pet vrhu se spreminja. Py nedavnih močnejših nalih se je namreč pojavljala stena, ki je iz senje brez kamna, opazno odkrivala v sotranjost. Premakni se je tudi grmi nad vhodom. Tudi klub tem spreminjam vhod v jama ostaja odprt.

PROMENADA

Pot vodi po svojem navpičnem vzhodu potokno v sotranjost Himalaje. Potokno pomeni tudi pot naravni, se pravi nekako dol proti mestu Kostanjevica na Krki. In če bi se po čudežu ali zaradi učnikov zemeljske evolucije pot končala na površju, bi Kostanjevica na Krki pridobila novo spretno pot, sicer podzemno, a vendarle pot. Promenada. Promenada Himalaje.

Za začetek, preden bodo uredili morebitno tovrstno podzemno pot od nekega nekam, bo, če pot spleh kdaj bo, veljalo obuditi spomin na neke davne čase. In če to ni znano, ali je to res spomin ali pa je to samo legenda, ki skriva v sebi silno človeško željo in nepomirljivega duha, spodbujevalca človekovega iskanja neznanih dalj, presenetljivih izkušenj in nevarnih razmerij. Govori se, da so pri Kostanjevici na Krki podzemni rovi. Po njih naj bi, povejmo tiše, meniti skrivaj hodili svoje poti iz posvečenega samostanskega bovanja v posvetno življenje. Imena niso pomembna, ne tistih za nekdanjimi samostanskimi židovi, ne tistih, ki so živeli v okoliških vasih. Kakor koli. Himalaja nima samo tisočletnih mrtvih rogov, temveč tudi napoli žive legende. Jama Himalaja, za katere vzhodno brezno je povedal Tomaž Šintič, je že s samo dolžino največje dosedanje odkritje v zgodovini Kluba jamarjev Kostanjevica na Krki. »To odkritje je najlepše darilo za 50. rojstni dan Kluba jamarjev Kostanjevica na Krki,« pravijo navdušeni kostanjevški jamarji.

M. Luzar

Himalaja skriva kapnike in druge okrasje. (Foto: M. L.)

Kot neskončno (foto: M. L.)

Brane Čuk pri vhodu v brezno (foto: M. L.)

Tja (foto: M. L.)

Vhod v brezno (foto: Klub jamarjev Kostanjevica na Krki)

slovenske NOVICE

SREDA, 6. NOVEMBRA 2019, CENA 1 € / 11 HRK

www.slovenskenovice.si

Župan gasilcem ne da niti evra

4

Kris LETI PO ZDRAVJE!

2,3

**DANES
V ZDA**

Za fantiča je denar
zbirala vsa Slovenija

Sinove morilce iščeta po facebooku

5

Že od aprila je niso umili

Milka Pečnik iz Rešanja se
pritožuje nad socialno službo

7

Himalaja je med najdaljšimi slovenskimi jamami

6

Duhovnik po maši šel v partizane

8

LETHNA XXXI
STEVILKA 208
KATČINA 111 2019
4750410V0001

DANES NA
WWW.SLOVENSKENOVICE.SI

Mamica nad bolnišnico: Kar je preveč, je pa res preveč

Himalalaja je med najdaljšimi slovenskimi jamami!

Biser nad Kostanjevico našli po 50 letih iskanja Največji do zdaj odkrit kapnik meri sedem metrov

TANJA JAKŠE GAZYDDA
tjanja.jaks@svnovice.si

KOSTANJEVICA NA KRKI ◊ Himalalaja raste! Je včeraj spoučil jamar, dolgoletni predsednik, zdaj po tainiki Kluba jamarjev Kostanjevica na Krki Brane Čuk. Njihova nedavno odkrita jama, ki so jo poimenovali po členu Tomažu Sintiču - Himalaji, ta je po nali-vju odkril vhod vanjo, je namreč na sedmih tucetih valno-oviranih akcijah minuli vikend posrežila z novimi dimenzijami in že spoda med enega največjih letošnjih dosežkov slovenskih jamarjev v naši državi.

Plazili so se po blatu V jamo v zaledju tevrta potoka Obrh, ki so jo iskali več kot 50 let, sta prva vstopila brata Matjaž in Gregor Čuk 27. septembra letos, od takrat so bile še štiri večje akcije.

Himalalaja je prostora.
FOTO: KILB JAMARJEV KOSTANJEVICA NA KRKI

Jamo zdaj raziskujejo le člani domačega jamarskega kluba.

Vhod je začel ob močnem nali-vju, ko se je v Kočarti, vasi nad Kostanjevico, del zemljiné udli, eno drevo se je posečilo v zemljo, pod koreninami pa je razlajalo luknja.

Zdaj je raziskan več kot kilometer rovev in dno-raz. Zanimja akcija, ki so jo sestavljale tri ekipe - meril-

na, fotografska in znanja logistična -, je trajala 11 ur in je bila prekinjena zaradi utrujenosti. Jama je namreč precej vodnata in blatna, del prehoda je tako nizek, da so je treba plaziti po blatu, zato so bili jamarji utrujeni in

Veter v jami nakazuje, da ima več drugih vhodov, ki so še zaprti.

že vprašala v elitni klub 100, torej med 100 najdaljših jam v Sloveniji, kar je dosežek, ki so mu nazivali s kampar-cem.

V Sloveniji je okoli 13.500 raziskanih jam, že zdaj pa je Himalalaja med največjimi doljenjskimi kraškimi jamami. In resnično jo lepa, pravijo jamarji, ki so se podali vanjo, v njej je precej kapniških tvorb. Največji kapnik, ki so ga zdaj videli v njej, je visok sedem metrov, a ga zaradi težkega dostopa še niso ujeli v objektiv fotoaparata, sicer pa njihov fotograf Žan Stokar najlepše posnetke hrani za nastajajoči klubski kalendar, ki bo posvečen Himalaji, odpravi v Grčijo in 50-letnici kluba.

Presek gro tajne. FOTO: KILB JAMARJEV KOSTANJEVICA NA KRKI

Glavni rov je pod vodo

«Zdaj raziskujemo fosilne dele, aktivnosti že ne, nismo še prišli do glavnega aktivnega riva, v njem je namreč voda, ki se vedno oblikuje podzemni svet. Nismo še našli smeri proti toku. Prav aktivni deli lahko še presenečijo. Saj si ne upam napovedovati, a kaj lahko še odpre dodatnih nekaj sto metrov, je na dostop v to sicer prostorno jamo težaven, vhodno lezno je globoko 60 metrov. Veter v njej nakazuje, da ima več drugih vhodov, ki so še zaprti. Verjetno gre za vdolbine, ki so jih v preteklosti ljudje zametali s smetmi. Takšnih smetišč pa je na tem območju večkrat, opozarja sogovornik.

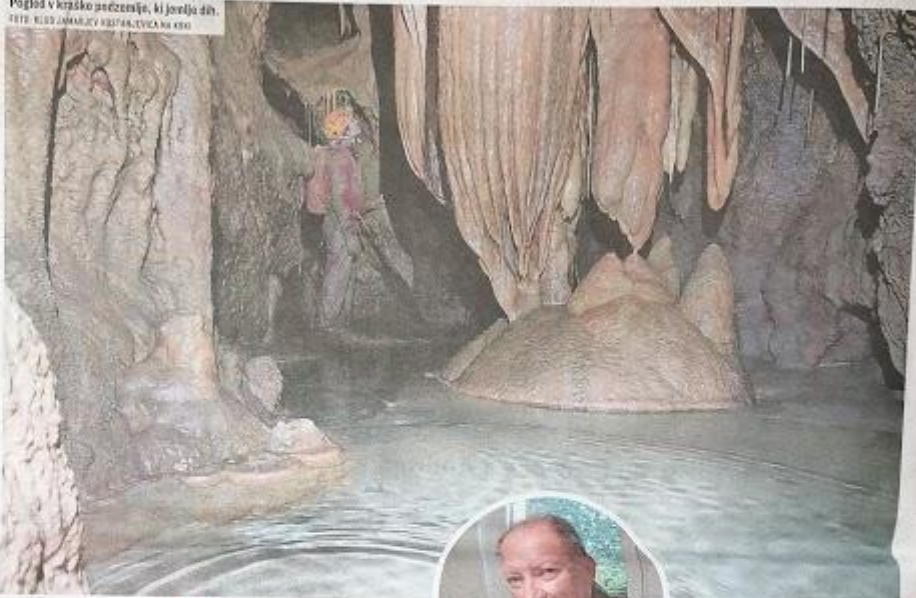
Jamo zdaj raziskujejo le člani domačega jamarskega kluba. «Letos je naš pramnik pramujemo pol stoletja

kluba, to je naše odkritje se bi ga radi tudi sami zaključili. Če pa bomo potrebovali pomoč, bomo seveda z veseljem posvobodili kolikor je drugih klubov», se namreč Čuk še dodaja, da jih tudi v že odkritih delih čaka še veliko dela. Potrebne so nastajajočim meritve dolžine, pa meritve vodnih protokov, temperatu-re amaka v jami, vetrove. Prav tako ni narečanih nobenih raziskav živalstva, saj gotovo

11
ur je trajala zadnja raziskovalna akcija.

tu živijo tudi živali. Ko bodo obrnili vsi poslatki, bo nastala celovita slika o jami, ki jamarjem zdaj ne da mira, tudi zato že nestrpno čakajo novih akcij. Čeprav vedo, da se nove raziskave in raziskovalna obsejajo tudi v prihodnje znani Kostanjeviki jami. «Tem po nas gotovo čakajo že stotokrati kilometri, velika letza tudi za bodoče podve-je optimističen Brane Čuk. ■

Pogled v kraško pečenjajo, ki jantjo dih.
FOTO: KILB JAMARJEV KOSTANJEVICA NA KRKI

Brane Čuk
FOTO: TANJA JAKŠE GAZYDDA

Drevo je izredno kostanjeviki jamarji še štiri večje akcije.
FOTO: KILB JAMARJEV KOSTANJEVICA NA KRKI

Matjaž Čuk
Klub jamarjev Kostanjevica na Krki

Gorjanc – najgloblje brezno na Gorjancih

Tisti, ki me poznate, veste, da sem kot zagrizen raziskovalec za rojstni dan najraje v jami. Tudi letos sem nameraval biti, vendar nihče ni imel časa, saj je bil 24. januar 2022 na ponedeljek. Tako sem se na lep zimski dan odločil, da bom vzel psa Zeusa ter odšel na vrh Gorjancev iskat dihalnike, snega je bilo ravno prav. Odločil sem se, da bova skušala najti Sovino jamo. Na mestu, kjer naj bi bila, nisem opazil nobene luknje. V isti vrtači sva našla luknjo, ki bi mogoče lahko bila Sovina jama. Nadaljevala sva v smeri vzhoda ter v naslednji vrtači našla novo brezno, kjer kamen pade okoli 10 m. Zabeležil sem ju na lidar in nadaljeval z iskanjem. Po približno treh urah hoje sem opazil območje približno 4 m² brez snega. Že na daleč sem dobil občutek, da bo nekaj zanimivega. Hitro sem našel polšno, odstranil nekaj kamnov ter začutil močan prepih. Darilo za rojstni dan je prišlo v zelo lepi obliki.

Že naslednji dan smo se odpravili odpirat vhod v brezno. Po dobrih dveh urah smo odprli toliko, da je kamen že padel v globino, kar nam je dalo še več veselja. Dan potem je sledilo še slabe tri ure širjenja in brezno je bilo pripravljeno za prvi obisk. Z Adamom sva že 28. januarja preverila, kaj se skriva v notranjosti. Pod ozkim vhodom se je odprlo brezno večje dimenzije. Prvo pritrdišče je bilo pod vhodno ožino, naslednje po približno 10 m ter pred 15 m globokim breznom. Nekje na 30 m globine je polica z meliščem, kjer je potrebna previdnost, saj je pod njo približno 20 m vertikale. Po sestopu se po dveh metrih odpre »varna« dvoranica, kjer sva videla nadaljevanje. Po muktropnem a sta podor in približno 300 kg težka skala zapirala nadaljevanje. Po mukotrpnem mlatenju skale z macolo se je le-ta vdala ter padla meter nižje ter nama dovolila pogled v nadaljevanje. Videla sva, da potrebujeva več vrvi in se navdušena vrnila na površje.

Že 29. januarja sva se z Adamom lotila razbijanja skale, ki ni in ni hotela pasti v globino, saj se je vsakih nekaj cm zataknila za kak vogalček. Pa je vendar le popustila in padla do dna prehoda, kjer se je zagostila ter omogočila varen prehod v nadaljevanje. Po pritrdišču sva se spustila v naslednje 10 m globoko brezno. Na dnu sva opazila tri možna nadaljevanja, vendar nobeno ni dovoljevalo takojšnjega prehoda, zato sva akcijo zaključila.

Po prihodu iz brezna Gorjanc – brata Gregor in Matjaž Čuk

brezno Gorjanc – 60 m

Gorjanc – pogled ven

Priloga 2

SOGLASJE H KANDIDATURI

Podpisani Matjaž Čuk soglašam s predlogom za občinsko priznanje in sem seznanjen z vsebino predloga.

Dovoljujem, da se moji osebni podatki uporabijo za namen kandidature za občinsko priznanje.

Podpis kandidata:

V Kostanjevici na Krki, 25. 5. 2023